

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemski nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 225.

V Ljubljani, v torek 4. oktobra 1887.

Letnik XV.

Gauč in avstrijski Slovani.

Še malo časa, in vrata veličastvene zbornice poslancev, zastopajočih v njem našo državno polovico, bodo se odprla svečano dne 11. oktobra. Od raznih ministerstev, ki jih ima naša država, ni v zadnjih državnozbornskih počitnicah vzbudilo toliko pozornosti, kakor ravno ministerstvo uka in bogočastja, a tudi nobeno ministerstvo ni vzbudilo toliko nejevolje in razdraženosti med avstrijskimi Slovani, kakor ravno naučno ministerstvo.

Naučno ministerstvo je tako rekoč v vsaki ustavni državi čuvar kulture in prosvete, toraj največjih in najdražjih svetinj, ki jih potrebujejo narodi za svoje duševno razvijanje. V koliko nam naše naučno ministerstvo s svojim načelnikom ministrom Gaučem čuva te svetinje, videli so naši častiti čitatelji sami, ko je izdal ukaze, naperjene proti avstrijskim Slovanom, ukaze pravimo, kateri so se kot huda nevihta nepričakovano vsuli na slovanske zemlje ter jim vničili mnogo klic, in to žlahtnih klic, iz katerih poganja kultura in prosveta.

Vsakemu človeku, opazujočemu naučnega ministerstva ukaze o srednjih šolah, zazdelo se je takoj čudno, kako je vendar to, da so ti ukazi nemilo zadeli samo slovanske narode, osobito Čeha in Slovence, to je tista dva naroda, proti kterima izliva Nemec ves srd in žolč sovraštva svojega. Znano nam je sicer, da je vse politično agitovanje nemškega naroda naperjeno proti Čehom in Slovincem, a vendar je vsakega rodoljuba osupnilo, kako je to mogoče, da se je jeden ud zdanjega tako imenovanega pomirljivega ministerstva Taaffejevega upal se s svojimi ostrimi ukazi tako po robu postaviti proti Slovanom, ki so bili do zdaj močna, da, jedina pomoč in podpora, da se še ni zrušilo ministerstvo Taaffejevo.

Vsekakor je toraj minister Gauč moral dobro prevdariti slovanske razmere, predno je potegnil take strategične črte; moral je vendar preračunati nasledke, ki so morali absolutno nastati vsled tega.

Žal in stokrat žal, da se gosp. minister Gauč ni zmotil in da se je smel zanašati na staro slovansko tradicijonalno nezlogo, ki se bode bržkone pokazala v letošnjem državnem zboru našem.

Kaj je minister Gauč namerjal s svojimi najnovejšimi ukazi o naših srednjih šolah, to smo že večkrat povdarjali; vendar pa mislimo, da ne bode odveč, ako isto stvar še enkrat pretehtamo. Že toli ogromno povišana šolnina, ktere ne more zmagati ali pa jo jedva zmaguje oče revnega dijaka, ni bila po naših mislih zato uvedena, da bi preprečila množenje duševnega proletarijata; in ko bi tudi bila v ta namen povišana, ne bi mogla doseči tega namena, kajti v naše srednje šole so se vpisavali dijaki še bolj, nego poprej; nevgasna žeja za poukom gnala jih je v srednje šole ravno tako in še bolj kakor poprej. To je tudi čisto naravno, ako pomislimo, da je človek že sam po sebi tako vstvarjen, da hrepeni po pouku in po popolnosti. In takih vzvišenih nagonov človeških ne bi smelo zaduševati naučno ministerstvo, pač pa bi jih moralo gojiti ter vzdrževati odgajališča, namenjena in posvečena toli vzvišenemu namenu.

A kaj je storilo naše naučno ministerstvo? Ne da bi nam prevstrojilo naše nemške gimnazije v slovanske, kakor to zahtevajo slovanske potrebe; ne da bi nam pomnožilo slovanske paralelke in sprejelo v gimnazije vsakega dijaka, ki se je oglasil in naredil sprejemni izpit. Ne, vse to ne, kajti mnogo nadejnih mladenčev je moralo gimnazijsko ravnateljstvo odpraviti, a roditelji teh nesprejetih dijakov ne vedo potrtega srca kaj storiti z njimi. Toda naučno ministerstvo je šlo še dalje. Zaprlo je letos prvi razred gimnazije v Kranji. Za tem smrtonosnim vdarcem pride še drugi, tretji in četrti, in gimnazije v Kranji ne bode več.

Stvari so za sedaj take, a kake bodo za bodočnost, za to ni treba imeti proroškega duha, da bi jih človek pogodil že danes. Vsakdo izprevidi, da nam naučni minister decimuje slovanske mladenče,

našo bodočo inteligencijo. Vsako leto bode manj dijakov v višjih razredih, v kterih bodo paralelke, vsaj v vsakem razredu po jedna, morale nehati, ker bo v višje razrede vsako leto dohajalo manje slovanskih dijakov. Nasledek vsemu temu bo ta, da bode naš narod dobival vse manj omikanih mož, ki se potezajo za narodna prava in ki takorekoč širijo kulturo ter jo vzdržujejo. To je tedaj važen faktor, in težko našemu narodu, kateri nima niti plemenitnikov niti bogatinov, ko se mu bode zmanjševalo in krčilo od dne do dne število inteligencije, ki vsled svoje duševne supremacije vzdržuje vsaj ravnotežje proti mogočnemu sovražniku. (Konec prih.)

Čehi in Nemci.

(Dalje.)

Grof Hohenwart, čigar kabinet je stopil v življenje 7. februarija 1871, dobil je nalogo, da združi vse avstrijske narode k skupnemu delovanju na podlagi ustave. Ministerstvo se je strogo varovalo separatizma in kazalo pravi avstrijski značaj. Grof Hohenwart je hotel mnogo imenovanemu členu XIX. drž. tem. postav ne le po besedi, temveč po duhu priboriti popolno veljavo. Narodnostno vprašanje bilo je v prvi vrsti na političnem odru.

Toda nemška stranka o spravi ni hotela slišati ter slavila zmage nemške armade. Dr. Herbst zabredel je tako daleč, da je trdil v državnem zboru: „Nobena moč ne more zatreti nemške narodnosti in idej modérnega časa v Avstriji“. Povsod vpili so Nemci: „Nemštvo je v nevarnosti!“ Strup in žveplo metali so nemški ustavoverni časniki na Čeha.

Ustavoverna stranka je odrekla budget. Grof Hohenwart ji je po pravici očital: „Smo li rušili ustavo v najmanjši točki? Smo li kratili narodu pravice? Z dozdevnimi namerami, ktere podtikate

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

(Dalje)

Predragi, premili prijatelj!

To razodetje se je zgodilo na način, ki je človeški naravi najprimernejši. Človek je namreč sestavljen iz duše in telesa in sicer tako, da duhovne reči dojme po telesnih čutilih. Tako se tudi po srci človeku predoči najprej nekaj čutnega, namreč fizično srce, obstoječe iz mesa in krvi. A po tem čutnem predmetu se v njem obudi predstava čisto duhovnih, višjih resnic. Srce je že v naravi sedež in vir ljubezni; po njem se ta javlja. To isto velja tudi o Srci Jezusovem, ktero je bilo po vsem enako človeškemu. Pogled na to srce obuja v človeku spomin in misel na tisto neskončno ljubezen, s ktero nas je ljubil.

Dvesto let je toraj od tega, ko se je najsvetejše Srce svoji zvesti služabnici čudežno odprlo. „Glej to Srce“ — tako je govoril Zveličar — „glej to Srce, ki je ljudi toliko ljubil!“

Zdaj pa gotovo pričakuješ, dragi prijatelj, da Ti nadrobno opišem svetišče, v kterem se je ta prikazen zgodila. Dosti ti ne morem o njem govoriti.

Nizko je in neznamenito, ozko in temno, ter tako, rekel bi, že na zunanje izraža podobo tistega Srca, ki je bilo ponižno in svetu skrito, znotraj pa polno nebeških zakladov. Vsa njegova slava je od znotraj — lahko rečem z besedami psalmistovimi. Vendar pa tudi vstopivši ne ugledaš koj dragocenih zakladov, ktere je radodarnost vernikov tu nakopičila, ker po vsem notranjem prostoru je razlita skrivnostna temota, ktero edino malo razganjajo žarki, ki se skoz okna vsipljejo v svetišče. Vsa svetloba prihaja pa iz svetilnic okoli altarja, v kterih gori večna luč. Temota pomenja skrivnosti najsvetejšega Srca, večna luč pa neminljivost njegove ljubezni. Vse to nepopisljivo vpliva na duha ter obuja v srci čut pobožnosti.

Stopiva notri, prijatelj. Bilo je v nedeljo, v dan Gospodov, ob 6. uri zjutraj, ko sem prvič stopil čez prag tega svetišča, da bi tu maševal. Našel sem je že vse napolnjeno s pobožnimi verniki, ki so na kolenih klečali molili svete skrivnosti. Od vseh strani mi veje nasproti čeznaravni duh vere in pobožnosti, in skrivnostna tišina oznanjuje mi glasno, da tu se med človekom in Bogom razpravljajo najvišje zadeve. Od vrat kar naravnost po sredi cerkve korakam do velikega altarja, kjer se je Jezusovo Srce prikazalo. V presbiteriji zagledam na desni nagrobni spominek, kateri krije telesne ostanke zveste

služabnice Jezusovega Srca, Marije Alacoque. Dragoceni lišp, ki se odseva v svetlobi lučie, priča dovolj, kako drag in svet je častilec Jezusovega Srca spomin blažene Marije. Vendar pa me vse to ni dosti mudilo. Skrivna moč vlekla me je k altarju; le-tu sem pokleknil, nekako na kolena vržen od višje oblasti. Kako lahko se je duh zamaknil v nebeške reči; bilo mi je, kakor da bi zaslišal še enkrat glas, ki se je s tega altarja razlegal pred dvesto leti: „Glej to Srce, ki je ljudi toliko ljubil!“ Pač nikdar nisem še živeje in globokeje občutil moči teh besed.

Toliko ljubil! Da, toliko, da je iz ljubezni do nas zapustil slavo nebeško ter k nam prišel, da bi z nami živel, našo revo sam okusil, da bi za nas umrl! Toliko ljubil! Da se je pod vse ponižal, da ne bi nikogar, tudi najnižjega in najrevnejšega, od sebe ne odvrnil, ampak vse k sebi privabil. In ti, neobčutljivi vek, ti ne razumeš te ljubezni? Ti praviš, da ni dostojno za najvišjega Boga, toliko ljubiti! Toda, ako je hotel toliko ljubiti, ne boš se mu dal ti ljubiti? Si morda ti previsok, da Bog ni vreden te ljubiti? Ako ti to živo solnce večne ljubezni srca ne more ogreti, kje se bo ogrelo? In vendar čim bolj se obrača naš vek od solca, tem bolj so mu usta polna ljubezni, bratoljubja, človečanstva. Da, oznanjuje se nam nova doba bratovske

ministerstvu, praznim strahom in lažnjivimi poročili v časnikih opravičujete svoje postopanje“.

Ker Nemci niso ničesa opravili v državnem zboru, prirejali so po deželi demonstracije. Ko je cesarjevič Rudolf I. 1871. potoval po Češkem, vsprejemali so ga Nemci jako mrzlo. Nemška telovadna veselica v Brnu je bilo javno izzivanje Čehov in vlade. Povsod snovali so društva, prirejali shode, in vsa Češka je bila velik tabor.

Presvetli cesar je za Češko preklical decembersko ustavo z reskriptom z dné 12. septembra 1871. V reskriptu je zahteval vladar, naj deželni zbor predloži državnemu zboru svoje predloge glede pravic češke kraljevine. Deželni zbor je odgovoril s znanimi „fundamentalnimi členi“, v katerih so Čehi stavili prevelike zahteve. Sedaj Čehi sami to priznajo. Grof Clam-Martinic je to povdarjal v državnem zboru. Členi so bili že iz taktičnih vzrokov velika napaka. Nemci so to priliko takoj porabili, in prosili pomoči pri Madjarih. Dr. Giskra odpeljal se je sam v Budimpešto, kjer so ga madjarski politiki, posebno grof Lonyay, z veseljem vsprejeli.

Tedaj je imel v rokah krmilo „ogerske države“ grof Julij Andrassy, ki je poznal fundamentalne člene prav dobro in jih ni zavrgel, še predno so prišli na dnevni red v češkem deželnem zboru. Skupni, avstrijski in ogerski ministri so se pod predsedstvom cesarjevim posvetovali o teh členih. Večina ministrov je 20. oktobra 1871 glasovala proti članom in Nj. Veličanstvo je potrdilo ta sklep. 26. oktobra je dalo Hohenwartovo ministerstvo svojo ostavko.

Krmilo so dobili zopet liberalci v roke na škodo avstrijske države. Osem let so gospodarili pod vodstvom Auersperga II. Pa tudi grof Baust, ki je Hohenwartu metal polena pod noge, dobil je 6. novembra višnjevo polo. Končati je moral mnogo-vpreženi diplomat svoje nesrečno delovanje, a posledice čutimo še sedaj.

16. novembra 1871 so bile na Češkem razpisane direktne volitve v državni zbor, ob enem je prišel v Prago kot namestnik FML. pl. Koller, Čehom dobro znana oseba. Narodnostni prepir med Čehi in Nemci dobil je novo netivo. Čehi so sicer volili poslance v deželni in državni zbor, toda izvoljenci se niso vdeleževali sej. Toliko živahnejša agitacija je bila v društvih, časnikih in na shodih. Nemci delali so isto, vlada pa je še olje prilivala v ogenj. Celó pristaši Auersperga II. so trdili, da so bila vladna sredstva jako dvomljive vrednosti.

Baron Koller je strogo in pristransko postopal. Češke liste je sodilo nemško sodišče v Hebu, vsi nemški stranki nepovoljni volilni oklici konservativne stranke so bili zaplenjeni. Razpusil je rodoljubno-gospodarsko društvo, zabranjeval z vojaško silo češke tabore, češkim opozicijskim občinam nalagal vojaške kazni ter odbijal vse volitve „fevdalnih“ okrajnih načelnikov. Na tak način je dobila večino v deželnem zboru ustavoverna stranka, ki je potem tudi volila poslance v državni zbor. Češki poslanci niso izvrševali svojih mandatov, temveč ostali domá. Vsled sile je bil na Češkem navidezen mir, toda te razmere so bile nevarna bolezen za Avstrijo.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. oktobra.

Notranje dežele.

Že pred tremi tedni spregovoril je **dr. Rieger** besedo „opozicija“ nasproti ministerskemu predsedniku grofu Taaffe-ju. Dne 29. t. m. obiskal je staročeški vodja svoj rojstni kraj Semil, kjer je pri njemu na čast prirejenem banketu povdarjal v svojem govoru, naj češki narod zaupljivo izroči osodo svojo v roke zastopnikov, ki bodo vedno v čast in rast svoje domovine delovali, ako treba, tudi v vladi nasprotni stranki. Ta izjava Riegerjeva dokazuje, da je razmerje med vlado in češkimi voditelji še vedno napeto.

Povodom nadzorovalnega potovanja naučnega ministra priobčnje „Dziennik Polski“ celo vrsto člankov o **šolskih razmerah v Galiciji**. Med vrstami teh zanimivih in objektivnih podatkov pa ni težko čitati bojazni, da bo pl. Gauč tudi s poljskimi šolami tako neusmiljeno ravnal, kakor s češkimi in slovenskimi. Članki dokazujejo, da je šolstvo na tako nizki stopnji v Galiciji, da se ni treba bati prevelikega števila „inteligentnega proletarijata“. Samo Bukovina in Dalmacija ste na slabšem glede šol. Izmed 6 milijonov prebivalcev zmožnih je čitanja in pisanja le nekaj nad jeden milijon. Visokošolcev je primeroma z drugimi državami zelo pičlo število. Eden akademik pride na 2240 prebivalcev, oziroma na 29 štirijskih milj. Cela Galicija nima niti ene obrtne šole, katero bi vzdrževala država. Pri teh razmerah se pač ni bati Galiciji zloglasnih naredb naučnega ministra.

Ogerska krepuje z Bolgarijo gledé — roparstva. Dne 29. septembra napadlo je pet roparjev pri Marczatoen voz, na katerem so se peljali trgovci s somnja. Vnel se je ljut boj, betijari pa so zmagali, ubili dva voznika, mučili dva trgovca takó, da je jeden izmed njih drugi dan umrl, smrtno ranili dve ženski ter odnesli ves denar in sploh vse, kar je imelo kako vrednost. Ogerska se v resnici krasno procvita!

Vzvanje države.

Papež Leon XIII. razposlal je italijanskim škofom pismo, ki ima namen spodbujati vernike k pobožnosti posebno meseca oktobra na čast Marije Device. Pismo je zanimivo tudi zaradi tega, ker se dotika politike. Glasi se: „Nobenega naroda nismo izključili iz te Svoje vsakdanje skrbi, ker dobro vemo, da je Izveličar za vse prelil na križi svojo drago kri in da je vsem prinesel kraljestvo milosti in slave. Nikdo pa se ne more čuditi, da smo se s posebno ljubeznijo spominjali italijanskega naroda, ker izmed vseh delov zemlje izvolil si je božji Učitelj Italijo sedežem svojega namestnika na zemlji, in sklep njegove previdnosti bil je ta, da je postal Rim glavno mesto katoliškega sveta. Zaradi tega poklican je narod italijanski, da bližje biva očetu krščanske družine ter se v odlični meri vdeležuje njegovih radosti in britkosti. Žalibog pa ne manjka Italiji vzrokov, ki polnijo dušo Našo z britkostjo. Vero in krščanske običaje, predragoceno dedščino Naših pradedov, ki je bila od nekdaj slava Naše domovine in italijanskih velmožev, pritirala je v nevarnost peščica ljudi, ki se trudi deloma zavratno in blizo da skrivno, deloma očitno in z vstajnim cinizmom, da drugim iztrga iz src vero in običaje, kojih sami več nimajo. Britkost Naša pa je tem večja, ker Nam je nemogoče odstraniti ta velika zla z onimi sredstvi, ktere bi hoteli uporabljati in bi imeli k temu tudi pravico; kajti Vi, čestitljivi bratje, in celi svet pozná položaj, v katerem moramo živeti. Iz teh vzrokov čutimo tem

živahnejše potrebo, prositi pomoči pri Bogu in varstva pri mogočni Devici Mariji.“

Radikalni „Odjek“ proslavlja izid **srbskih** volitev kot sijajno zmago vladne združene stranke ter odločno zanika, da so navstale pri tem kake razprtije med radikaleci in liberalci, kakoršne so si želeli nasprotniki sedanje vlade. — Včeraj prišli so v promet novi bankovci po deset frankov.

Rusko časopisje pravi, da ogerski prestolni govor ni povedal nič novega. „Petersburgskija Vjedomosti“ se izjavljajo, da bi imela trditve o zagotovljenem miru le takrat kaj pomena v ustih cesarja Franca Josipa, ko bi se Avstrija odpovedala svojim neopravičenim tirjavam na Balkanu. Te kakor tudi vpliv Nemčije na Avstrijo skrivajo v sebi pravo nevarnost evropskemu miru. Avstrija naj prizná ruske pravice v Bolgariji, pa bo najljubšim potom osiguran mir. — Ministerstvo izdeluje novo postavo o vsprejemu tujih državljanov, posebno Nemcev, v rusko podložništvo.

„Riformi“ poroča se iz Londona, da pričajo vsa znamenja za približanje **Rusije k Angliji**. Govori se celó, da je dogovorjena ženitev mej neko angleško kraljicino in ruskim velikim knezom.

Bolgarski vladni krogi so zelo zadovoljni s Turčijo. Ta Bolgarijo sicer pri vsaki priložnosti opominja, da naj vendar že plača vsaj jeden del zastalega tributa za vshodno Rumelijo, vendar pa je proti nji vzhic temu prijazna in dobrohotna; znano jej je, da se bolgarski knez ne bo vpognil tujemu pritisku ter ne bo zapustil dežele. V koliko so opravičeni ti optimistični nazori, pokazalo se bo najbrže že v kratkem časi. Skrajni čas bi že bil, da se razjasni megleno bolgarsko obnebjé; k temu pa bo mogoče vendar pripomogel ruski odgovor na turško noto, ki je včeraj dospel v Carjigrad. — Dne 28. sept. prikazal se je v Belovi 20 mož broječ roparsk roj, ki je oropal načelnika tamošnje železnične gradnje imenom Ländler-ja. Oropanec rešil se je v gorovje, služabnika njegovega pa so zgrabili ter zahtevali ogromno svoto odkupnine, ker so mislili, da je sluga kak višji uradnik. Poveljnika iz Bazadjika in Ihtimana sta hitro začela zasledovati lopove, ki so se poskrili v balkanskem skalovji ob bolgarsko-makedonski meji.

Brzjav nam je pred nekterimi dnevi poročal, da je **nemška** oblastnija **Francosa**, mladega Schnaebeleja, zgrabila in odvedla v zapor. Sodnija obsodila ga je na globo in v zapor. Med tem pa je nemški vojak Kauffmann usmrtil in oziroma ranil dva francoska podložnika. Tu glej, Schnaebele-ja izpuste naenkrat iz zapore milostnim potom. Po vsi pravici trdijo toraj nekteri listi, da bi Schnaebele še danes sedel v zaporu, ko bi bil Kauffmann resnice govoril nasproti poročilom francoskega državnega pravdnika.

Ze včeraj smo naveli trditve „Riforme“, da vatikansko vprašanje ni v nikakoršni dotiki s sestankom **italijanskega** ministerskega predsednika z **nemškim** kancelarjem. Dostaviti nam je še nastopno. Povodom Crispiejevega potovanja v Friedrichsruhe pisal je „Matin“, da se bržkone hoče Bismarek potezati za papeža. Temu odgovorila je „Riforma“, kakor že povedano, češ, sestanek je edino le jamstvo miru v srednji Evropi, z drugimi besedami: Italijani ne bojite se, da bi vaše sedanje ministerstvo zasledovalo kedaj papežu prijazno politiko.

Štirje Angleži, ktere so roparji vjeli v okolici **Smirne**, kupili so svojo prostost s 7500 gld. našega denarja ter so prišli nepoškodovani predvčerajšnjim v Smirno.

Turški sultan povabil je predvčerajšnjim 415 ogerskih turistov k banketu. Dne 1. t. m. pa je sprejel v avdijenci princa in princesinjo Komatsu, pri kateri priložnosti jima je podaril veliki kordon osmanijevega reda z briljanti, oziroma, veliki kordon šefkatovega reda.

vesoljne ljubezni, toda dōba, ki ima napočiti še le, ko bodo narodi popolnoma izneverili se temu najsvetejšemu Srcu. To dōbo ljubezni priboriti nam hočejo socialisti in komunisti, toda pot, ki nas ima pripeljati do zmage, je pot krvi in ognja, pot bratomorstva in razdejanja. Komaj sto let je, namreč od časa velike revolucije, ko so ti apostoljni novega bratoljubja brez Boga začeli dejansko izvrševati svoje vzore, in glej, v tej kratki dōbi oropali so katoliško cerkev in njene redove neizmernega premoženja, iz kterega so dobivali reveži vsakdanjega kruha; zatrli so starodavne ustanove v podporo ubožnim in onemoglim; a samostane in druge hiše javne dobrodelnosti spremenili so v vojašnice, na mesto mirnih menihov in redovnic spravili so na noge brezštevilne armade, ki vsako leto pogoltnejo na stotine milijonov dragega denarja, narodom pa druge dedščine niso zapustili, kakor ogromne dolgove, ki se nikdar več ne bodo dali poplačati!

O zaslepljena Evropa, da bi že skoro zopet odpria nšesa ter poslušala glas najsvetejšega Srca.

Lažnjivim prerokom si se dala premotiti, in glej, oropali so te tvojih svetinj in dragocenosti, in pustili ti niso drugzega, nego smeti in zvoneče fraze, s kterimi te še slepijo, da ne spregledaš in spoznaš žalostnega stanja!

(Konec prih.)

Odlični Kranjci.

(Dalje.)

36. Selca.

Megušer Mihael, rojen 1745, je služil 1777 kot „subvicarius“, 1779 pa kot „curatus loci“ pri sv. Petru v Savinjski dolini, kjer je 1781—1783 bil farni vikarij, potem pa do 1797 župnik. Omenjenega leta je dobil Mozirsko župnijo, na katero je bil 26. novembra 1797 investiran. Umrli je ondi 63 let star za mrtodom 5. novembra 1808. ¹⁾

Terpin Filip, „Baccal. Theolog.“, posvečen 1630 je 1631 prišel za kapelana na Ptuj. L. 1633 je bil v Marjanišči v Gornjemgradu, 1636—1638 župnik ondi, 1639 do maja 1643 župnik v Kranji, potem župnik in komisar v Braslovčah, 1655 pa župnik v Šmartnem pri Kranji, kjer je umrl 1684. ²⁾

37. Smlednik.

Božič Lukež Jožef, roj. 1728, posv. 1755, je bil subsidiarij na Dobrovi, kapelan v Št. Jerneji, v Svibnem, v Polhovem Gradcu in v Naklem, od koder je šel župnikovat v Krašnjo. ³⁾

¹⁾ J. Orožen, II., b. 231 in III., 439.

²⁾ Isti, II., b. 44 in IV., a. 45.

³⁾ A. Koblar, II., 90.

Koderman Anton Valentin, 1788 provizor v Podčetrtku, potem pa do 22. febr. 1789 provizor na Planini. Omenjenega dne je bil ondi kot župnik investiran ter je služboval do 1799. Dne 7. julija i. l. prevzel je župnijo sv. Ksaverja na Stražah, katero je do svoje smrti 10. junija 1801 oskrboval. ¹⁾

Stenovic Matija „Flednikensis approbatus pro cooperatore Lembergensi 29. Aprilis 1750.“ ²⁾

38. Svibnje.

Jurman Jurij „de Scherffnberg dispensationem sup. defect. natalium habens“, posvečen od Lavan-tinskega škofa Filipa „ad titl. provis. mensae Nobil. dni Wilhelmi Gall et hered. snor.“ na kvaterno soboto: „Venite adoremus“ l. 1537 v subdijakona, 23. sept. i. l. v dijakona, 24. sept. i. l. pa v mašpika. Manjše rede je prejel „extra tempora ex Indulto Legati a Latere Petri Pauli“ — na god sv. Mateja 1537. ³⁾

Jurman Lukež „de Scherffnberg ex speciali Indulto Rdi dni Petri Pauli aplice sed. Legati a latere etc.“, posvečen od istega škofa Filipa 18. febr. 1534 v akolita, 19. t. m. v subdijakona, na kvaterno so-

¹⁾ J. Orožen, II., b. 113 in VI., 243.

²⁾ Catalogus D. D. Parochorum et Cooperatorum.

³⁾ Zapisnik ordinacij Lavan-tinske škofije.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 27. septembra. (S higijenskega kongresa.) Uk se je začel. Sedel sem danes v 50ti sobi nove univerze ob posvetovanjih II. sekcije od 9. do 12. in od 2. do 4. ure. Ves čas se je razpravljala tu šola v zdravstvenem obziru. Resolucija, ki se je po peturnem posvetovanju sklenila, giblje se v teh mislih: da je državen in rodbinski interes tak, naj se zovejo zdravniki tudi v šolsko upravo; naj bi šola ne preprečevala, ampak pospešuje naj zdravje; naj zdravstveno nadzoruje šole vešč, v to odločen zdravnik — sosebno še med poukom, ker takrat opazuje; ali sedé, beró, pišo otroci v pravilnem telesnem položaji; pa tudi vsacega šolskega svetovalstva stalen in glasujoč ud bodi zdravnik. Dragi bralec uvidi, da je tu sklepalo zdravništvo: kaj pa poreče k temu šolska oblast, kmalo skusimo.

V III. sekciji (kjer radi istočasnosti nikoli ne morem biti navzoč — kongres je namreč razdeljen v štiri in, če demografično šteješ posebej — v njih 5) je danes jasno potrdilo francoskega prof. Brouardela v slovesnostni seji izraženim nazorom govoril vojaški zdravnik Kowalski razlagujoč vročinsko epidemijo v Klosterneuburgu pri Dunaji med vojaki. Kvantitativno namreč ne pozna od nje siloviteje zdravstvena literatura. V maju 1885. je bilo zbolelo v tamošnji vojašnici izmed 500 vojakov 311 in umrlo 29. Nalezli so vročino iz vode edinega rabljenega vodnjaka, kojih pa je imela vojašnica 7. Vsaj znamenja kažejo tak izvor. Ko se je pokazala bolezen, preiskovali so takoj vodo tega vodnjaka in jo dobili napolnjeno tifoznih bacilov. Videli so se enaki bacili tudi v vseh truplih umrlih vojakov. Za 3 četrtine leta pa ni imela ista vodnjakova voda ne ene take bacile več v sebi. — Določilo se vendar o bacilih po sedanjem kongresu ni ničesa: nenavzoči Berolinski prof. Koch namreč uči (menda) teorijo bacil pri vseh nalezljivih boleznih (tudi jetiki); Pettenkofer in njegova šola pa vodo znamova vzrok takim boleznim (če sem prav sodil?). Torej „sub iudice!“

Vsled ukaza svitelega vladarja je bila današnji večer nova opera izključljivo in brezplačno odprta le samo obiskovalcem higijenskega kongresa. To je bila prva cesarjeva odlika Dunajskim higijenom — tukaj navzočim z vsega sveta.

Čuditi se je, da tolpe Dunajske tudi s cela izobraženega bivalstva pričakujejo dohajajoče in odhajajoče higijene z vsem mogočim zanimanjem povsod tam, kamor je namenjen njihov prihod. — In res, dobrodejno je vplivalo na me — koj nedeljo, 25. septembra, beročega v javnih glasilih: naj gostilničarji, vozniki, sploh vsak meščan naj se obzirno véde do prihajajočih ljubiteljev higijenskih študij — prav tako namreč, kakor se spodobi tem do bro t n i k o m trpečega človeštva. Vsak higijen naj bo najugodnejih vtisov do tukajšnjih bivalcev zapustil Dunaj. — In res, kdo naj do dobrotnika ne bo hvaležen in kdo naj ne nosi ob rokah onega, ki se — sam sotrpeč ter prenašajoč splošno človeško gorje, trpko bolezen — vendar le vneta žrtvuje trpečemu sobratu.

boto: „Intret“ l. 1535 v dijakona in drugi dan — v nedeljo „Remeniscere“ (21. febr.) pa v mašnika.¹⁾

Matko Martin „de Scharffnberg“, posvečen od Lavantinskega škofa Filipa na kvaterno soboto: „Intret“ l. 1535 v akolita, v soboto: „Sicientes“ i. l. pa v subdijakona.²⁾

39. Škofja Loka.

Dolenc Matej, „approbatus pro cooperatore Lembergum 16. Martii 1745.“³⁾

Erdntreich Janez, „de bischofflagk“, je preiel na kvaterno soboto: „Intret“ l. 1516 manjše rode od Lavantinskega škofa Lenarta.⁴⁾

Fikular Primož „de bischofflagk“, posvečen od Lavantinskega škofa Lenarta na kvaterno soboto: „Venite“ l. 1515 v dijakona.⁵⁾

Formacher Jurij, posvečen od istega škofa Lenarta na kvaterno soboto: „Intret“ leta 1512 v dijakona, v soboto: „Sicientes“ i. l. pa v mašnika.⁶⁾

Gasparžič Jurij „approbatus 13. Maii 1754 pro Vicario ad S. Georgium sub Raichenegg“. Takrat je bil 27 let star.⁷⁾

¹⁾ in ²⁾ Zapisnik ordinacij Lavantinske škofije.

³⁾ Catalogus D. D. Parochorum et Cooperatorum.

⁴⁾ Zapisnik ordinacij Lavantinske škofije.

⁵⁾ in ⁶⁾ Zapisnik ordinacij Lavantinske škofije.

⁷⁾ Catalogus D. D. Parochorum et Cooperatorum.

Z Notranjskega, 1. oktobra. Na svetu ne najdeš ničesa stanovitnega. Vse se spreminja — tudi naša stara mati zemlja. In kaj pa še le stvari na njej! Vednim spremembam so te podvržene. Staro izginja, novo poganja. Ljudstva, narodi se izgubljajo razpropišče svetovno, in nova krđela zavzemajo njihova mesta. Mogočnih nekdanjih kraljestev danes iščeš zaman. — Peteri deli suhe naše zemlje se predrugačujejo, in morja menjavajo svoje bregove. Kjer so se zibali pred tisoč in tisoč leti srebropeni morski valovi, danes stopa kuštravi zamorec za svojim grivatim veblodom po pesku pekočem. In kaj pa še le v malih rečeh? To ti je vedno vrtenje in prelivoče življenje. Dan dnevno prinese kaj novega. Da, sleherna ura iznenadi nas s kako posebnostjo.

Nekaj novega nam je tudi okrožnica g. okr. glavarja v Logateci. Prihodnji ponedeljek, to je 3. oktobra bođe posvetovanje v Logateci o ustanovitvi sodišča v Cirknici, o prošnji za preložitve sodnije iz Gor. Logatec v Dol. Logatec ali na Rakek. Zadeva ta dlje časa dremajoča znova je oživila. Ali vprašanje to je velikega pomena za dotično notranjsko stran. Velevažno, pravim, je to zlasti za prebivalce Logaškega okraja, oziroma sodnije.

Dandanes povdarja se povsod vprašanje: kako pomoči kmetškemu stanu, kako mu olajšati tako težka bremena. Leto za letom izborni govorniki razpravljajo to v državnih zborih. Debele knjige pisane so z velikim trudom kmetu v pomoč. O tem posvetujejo se državniki, na to silijo postave. O tej zadevi razvijó programe kandidatje predstavljajoč se svojim volilcem. To preresetujejo časniki dnevni in tedniki. Skratka: vse sile zdajci naperjene so na to: kako kmetu olajšati bremena, kako mu pomagati.

Kako je v tej zadevi pri nas?

Številke naj govoré.

Cirkniška fara šteje 5700 ljudi. — Grahovo čez 1000. Unec 1225, Planina 2246. Skupaj čez 10.000 duš. In vsi ti (ako izvzameš Planino) morajo k uradnjam dalje poti se posluževati na periferijo.

Bore naš kmet pri tem sila veliko časa zapravi in pa denarja.

Skoraj ves dan je zgubljen, in hočeš nočeš za trdo zasluženi denar moraš se še voziti.

Vse drugače pa tu. S pětico kruha prišel bo z lahko do davkarje — k večem zamudil bo pol dneva in opravi svoje reči pri sodnji.

Kje je večina? Kje središče? Kako bi se ljudstvu v gmotnem oziru ustreglo? Kako naj se ozira na koristi davkoplačevalcev? Kmetu pomagati — prijateljsko v pomoč mu roko podati — olajšati bremena — okrajšati mu pota — gledati, da preveč časa ne zamudi in pri tem ne trpi škode delo doma, gospodje, to je prava dolžnost vsakterega resnomislečega in praviceoljubnega človeka.

Toda zadosti — pravična stvar se sama zagovarja. Ergo caveant consules.

Z Gorenjskega, 28. septembra. (Poslano nekterim nemškim časnikom.) Nekteri koroški, štajarski in menda tudi Dunajski nemški listi se v poslednjih letih kaj radi pritožujejo, da se pri Fužinah (Weissenfels) v cerkvi nemštvo zatira. Ker sem od l. 1883. do 1886. ondí pastiral,

smatram si v dolžnost o teh pritožbah enkrat odločno besedo izpregovoriti.

V Fužinskem župnem arhivu se hrani poročilo, koje je pred 200 leti Ljubljanskemu knezoškofijskemu ordinarijatu poslal tadanji župnik iz Kranjske gore, kamor je tačas Fužinska cerkev spadala kot podružnica. V tem poročilu pravi župnik (ki je bil ob enem tudi dekan), da pri Fužinah ni nikogar, ki bi ne umél slovenski. V prejšnjem stoletji in menda še v začetku sedanjega se je pri Fužinah služba božja opravljala eno nedeljo v slovenskem, drugo pa v nemškem jezici. Pozneje se je do l. 1863. služba božja vršila v slovenskem jeziku vsako tretjo nedeljo. Od l. 1863. do 1882. je pa žalibog slovenščina pri službi božji popolnem utihnila. Leta 1882. je pa moj prednik, ki je bil le dobro leto ondí, zopet sem ter tje v cerkvi kaj malega po slovenski povedal. Ali kak vrišč je zagadel brz nastal po nekterih časnikih, in slučajno sem bil sam navzoč v kranjskem deželnem zboru, ko se je vitez Gariboldi o tej zadevi pritoževal. Leta 1883. sem prišel jaz kot župnijski upravitelj v Fužine. Ker mi je bil prepír zaradi cerkvenega jezika že dobro znan, in ker mi narodni fanatizem nikjer, najmanj pa v cerkvi ni všeč, sklenil sem posluževati se toliko časa v cerkvi edino le nemškega jezika, dokler se popolnem ne prepričam o resnični potrebi slovenskega jezika. Zato prve tri mesece nisem nobene slovenske zinil. A ko sem spoznal, da je ondí veliko taci, ki nemške pridige ne umejo in še več taci, ki znajo moliti le po slovenski, sem se jel tudi slovenščine nekoliko posluževati. A koliko? Toliko, da še najskrajnejši potrebi slovenskega prebivalstva ni moglo zadostovati, namreč štirikrat na leto sem popoldne slovenski pridigoval in po pridigi po slovenski prečital one molitve, oziroma resnice, koje mora vsak odrasli kristijan na pamet vedeti. Vso drugo službo božjo, kakor litanije, križev pot, sem pa tudi one štirikrat, ko sem v cerkvi slovenščino javno rabil, opravljal izključljivo le v nemškem jezici.

Ni li gledé na to, da se v nekđaj slovenski občini slovenstvo tako zgublja, tendencejzno laž, oziroma bitka ironija, ako se trdi, da se nemštvo zatira?

Ivan Belec,
bivši župnik Fužinski.

Domače novice.

(Slovesne sv. maše) povodom godú presvetlega cesarja, ktero so danes v stolni cerkvi darovali mil. knez in škof, vdeležili so se blag. g. deželni predsednik baron Winkler in načelniki cesarskih, deželnih in mestnih uradov.

(Farni konkurs) delajo te dni naslednji čč. gg.: Gantar Lavrene, farni oskrbnik v Črmošnjicah; Grzin Matija, farni oskrbnik v Banji Loki; Golmajer Josip, duhovni pomočnik v Bohinjski Bistrici; Kljun Janez, duh. pomočnik v Šentjurji pri Kranji; Malenšek Martin, duh. pomočnik pri sv. Petru v Ljubljani; Ogrin Peter, duh. pomočnik v Ternovem na Notranjskem.

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov) priredi prihodnjo nedeljo, dné 9. t. m., v proslavo imendana Njih Veličanstva Frau Josipa I. veselico v zgornjih društvenih prostorih. Podrobni vspeled objavimo pozneje.

(Javna tombola) ni se v nedeljo vršila, marveč bo prihodnjo nedeljo dné 9. oktobra. Glavni vzrok prestave bilo je jutranje neprijazno in negotovo vreme, ki je slabo vplivalo na razprodajo tablie, in tudi to, da je baš v nedeljo odšlo na Dobrovo, Rožnik itd. na tisoče Ljubljanskega občinstva, mej kojim je mnogo takih, ki radi podpirajo blage namene. Akoravno se je vreme popoldne zboljšalo in je celó prijetno postalo, vendar tombola ne bi bila povsem dosegla važnega namena, zato je bilo prav, da se je izvršitev za 8 dni — do prihodnje nedelje prestavila. Slavno občinstvo ima zdaj časa dovolj, da si preskrbi tablice, koje prodajajo trafikantje, postrežki in trgovci. Ker je čisti dohodek namenjen revežem, toplo priporočamo to podjetje.

(Lenoba je gniloba.) Josip Blažič, pekovski učencec, ubegnil je svojemu mojstru in kot postopač ukradel starinarici, Franji Inglič, škornje ter popihal jo s tem obutalom iz Ljubljane.

(Pijanec — zaspanec) pil je v krčmi v Židovskih ulicah od 11. ure popoldne do 1/2 7. ure zvečer in plačal zapitka 6 gld. Ko se je do neza-

Hoffer Pavl „de pischofflagk“, posvečen od Lavantinskega škofa Lenarta na kvaterno soboto: „Venite“ l. 1515 v subdijakona, na kvaterno soboto: „Veni et ostende“ i. l. v dijakona, na kvaterno soboto: „Intret“ l. 1516 pa v mašnika.¹⁾

Križaj Matej, roj. 1607, služil je najpred dve leti v neki bolnišnici na Dunaji, potem je bil pol leta v Marijanišči v Gornjemgradu, od koder se je preselil v Črno na Koroškem, kjer je 7 let službo farnega vikarja opravljal. Poznej je bil 15 let vikarij v Šent-Mihelu v Junski dolini, l. 1658 pa je postal vikarij pri sv. Martinu v Šaleški dolini, kjer je služboval do 1682.²⁾

Lenart „Filius Simonis ex pischofflagk“, posvečen od Lavantinskega škofa Lenarta „ad tit. provis. dni Caspari Lamberger“ na kvaterno soboto: „Veni et ostende“ l. 1512 v subdijakona, na kvaterno soboto: „Intret“ l. 1514 pa v dijakona.³⁾

Perner Martin „de Bischofflagk“ posvečen od istega škofa Lenarta v soboto: „Remeniscere“ l. 1515 v mašnika.⁴⁾

¹⁾ Zapisnik ordinacij Lavantinske škofije.

²⁾ J. Orožen, V., 283.

³⁾ ⁴⁾ Zapisnik ordinacij Lavantinske škofije.

(Dalje prih.)

vesti napil, ukradel mu je nekdo znatno svoto 233 gl. 16 kr. v desetakah, petakih in srebrnih novcih. No, kdor ima preveč, ta trosi!

(Šaljivo pesem) „Revček Andrejček“ priredil je z napevom in z dotično podobo ilustrirano g. Josip Gécelj in s tem ustregel rediteljem veselice, ki mnogokrat povprašujejo po taki tvarini. Dobiva se ta pesem pri založniku po 10 kr. komad. Kdor jih naroči deset, plača jih samo devet.

(Izgubljene reči) oglašene so pri mestnem magistratu od 1. do 30. septembra letos te-le: Črna denarnica s zneskom 5 gold. 20 kr.; dva ključa; črna denarnica s zneskom 2 gl. 50 kr.; zlata broša v podobi metulja z granatnimi kamni in srebrno kačo ozaljšana; zlata emajlirana ura za dame s kratko verižico, narejeno iz štirih srebrnih nit in obéskom koralid; okrožen vozen list za II. razred; 40 gl. denarja; od rudečega usnja spletena denarnica s zneskom 3 gl. in nekaj bakrenega denarja; jeden stotak; zlata ura za dame z vrezanimi črkami A. S. A. in krono ter verižico z obéskom (svetinja sv. Jurija); srebrna gladka zapestnica; srebrna in zlata zapestnica s tremi kroglicami kot obések; zlat, črno emajliran medaljon s tremi angelji, in broša, narejena iz srebrnega goldinarja. Kdor najde katero teh reči, naj jo oddá pri policijskem oddelku.

(Na Trboveljski razstavi) so bili odlikovani z darili: Za krave z državnim darilom à 40 gl. Miha Senica iz Jurkloštra; à 30 gl. sta dobila: Martin Majcen iz Dola, Peter Erjavec iz Trbovelj. Deželna darila po 20 gl. so dobili: Ferdinand Rož iz Hrastnika, Matija Pavšek iz Trbovelj, Fr. Poljak iz Trbovelj, Anton Železnik iz Trbovelj, Janez Irman, Ignacij Korošec iz Trbovelj, Ivan Dornik iz Trbovelj, Jakob Draksler iz Dola, Ivan Briel, Ivan Jesenik, Matija Čamar, Franc Kalan, Ivan Rotar in Janez Logar, vsi iz Trbovelj. Državna darila so dobili: Ivan Segniček; po 15 gl. sta dobila: Matija Hvalec in Ivan Stros iz Trbovelj. Deželna darila po 15 gl. so dobili: Evgen Gunkl iz Loke, Anton Valenšak iz Trbovelj, J. Deželah, Valentin Zupančič iz Trbovelj, Gašper Kilar iz Trbovelj in Ferdinand Rož iz Hrastnika. Iz Prahove ustanove po 10 gl.: Anton Žagar, Martin Murn in Ernest Sušak iz Trbovelj. — Za lepe prašiče dobili so srebrno medalijo: Ferd. Rož iz Hrastnika, Ignacij Korošec iz Trbovelj; častno diplomu Franc Polak in Franc Kalan v Trbovljah. Denarne premije po pet goldinarjev: Gustav Vodusek in Janez Pust iz Trbovelj, Franc Zupančič iz Hrastnika. — Za lepo perutnino dobil je bronasto medalijo Ferd. Rož iz Hrastnika. — Za ovce premijo 8 gl. Ivan Brünner iz Trbovelj; 4 gl. Matija Dernovšek iz Hrastnika. — Za čebele častno diplomu Franc Polak iz Trbovelj. Pet goldinarjev Martin Laznik iz Dola. — Za pridelke kmetijstva, gozdarstva, vinarstva, sadjarstva in vrtnarstva so dobili srebrno državno svetinjo: Sadjarsko društvo „cesarjevič Rudolf“ v Šent-Jurji ob južni železnici in Karl Valentinič iz Trbovelj. Srebrne društvene svetinje: Trboveljsko premogokopno društvo, Ferd. Rož iz Hrastnika, Ivan Logar iz Trbovelj, Pavel Vogt iz Celja. Bronasto državno medalijo: Alfred vitez Siegenfeld iz Laškega Trga, Franc Polak iz Trbovelj. Bronasto društveno medalijo Franc Kalan iz Trbovelj, Alojzij Pintar iz Hrastnika, Andrej Schmidt, Alojzij in Marija Logar iz Hrastnika. Častno diplomu: Šimen Kukec iz Žavca, Josip Urbajs iz Prapretnega, Ignacij Klesin iz Laškega Trga, Ivan Pust, Anton Valovšek, Blaž Škofca in Martin Plaznik iz Trbovelj; Tomaž Mlinar iz Konjic, Jos. Černi iz Laškega trga, Friderik Burger iz Hrastnika, Gustav Vodusek iz Hrastnika, podružnica kmetijskega društva v Trbovljah, Franc Peklar iz Dola, Franc Plaznik iz Hrastnika, Jos. Rataj iz Konjic, Franc Valavšek, in Franc Ulrih iz Laškega trga. Po pet goldinarjev: Matej Zupan iz Prapretnega, Matej Ramšak iz Trbovelj in Martin Rotar iz Praprotnega. Eden goldinar: Valentin Zupančič. Razstavno diplomu: Graščina Boštanj in graščina Novigrad na Kranjskem, Vinko Veršec iz Brežic, Franc Dolinar iz Žavca, Franc Simonič iz Ptuja, Peter Fridar iz Urše Vasi pri Ptui, Ana Lesjak iz Trbovelj in Anton Verstavšek iz Brežic. Zahvala se je izrekla: graščini Novo Celje in pa Pišeški graščini. (Konec prih.)

(Dr. D. Starčević.) Sodišče odbilo je prošnjo, da se dr. Starčević izpusti iz zavora proti kavci.

— Te dni preiskala sta ga zdravnika dr. Fon in dr. Rakovac ter izrekla, da bolezen sedaj ni še nevarna.

(Program) svečane akademije, koju priredjuje Splitska „Narodna Čitaonica“ prigodom dvadesetpetgodišnjice svojeg otvorjenja u prostorijah „Slavjanskoga Napredka“ 1. listopada 1887 u 8 sati na večer. Proslov govori D. Politeo. — 1. Vilhar, „Spletu“, slavopjev za muški zbor, pjeva društvo Zvonimir. — 2. Zajc, „Lastavicam“, pjeva g. Vekoslava Biliničeva. — 3. Lach, Romanca za vijolončel, gudi g. Ivan Hajek. — 4. Abt, „Kako krasno zvjezde sjaju“, peva g. S. Albanesi. — 5. Beriot, Trio za glasovir, gusle i vijolončel, izvajaju gg. F. S. Vilhar, F. Šiler i Iv. Hajek. — 6. Zajc, „Himna Zvonimira“, pjeva društvo „Zvonimir“. — 7. Ketterer-Durand, Fantazija o Donizettijevoj operi „Favorita“ za glasovir i harmonij, izvajaju gg. I. Hajek i F. S. Vilhar. — 8. Vilhar, „Mrtva Ljubav“, pjeva g. Vekoslava Biliničeva. — 9. Zajc, „Živila Hrvatska!“, pjeva društvo „Zvonimir“.

(Vojaško.) Zapovednik koroškega brambovskega batalijona v Celovci št. 26., polkovnik gosp. Alojzij Šmid, prestavljen je na lastno prošnjo v pokoj. omenjeni gospod je še sposoben za lokalne službe ob vojnem času.

Razne reči.

— Vzgleden minister. Neki perzijski kralj imel je velikega vezirja, ki mu je zvesto služil mnogo let, katerega je pa naenkrat brez posebnega vzroka nemilostno odstavil od službe. Vendar pa mu je dovolil v plačilo za njegovo dolgoletno zvestobo, naj si izbere kraj, kjer bo mirno vžival svojo pokojnino. Vezir pa je odgovoril, da noče nikogar nadlegovati s svojo navzočnostjo, ter naj mu zaradi tega poiščejo košček zemlje v kraljestvu, ki ni obdelan in kjer ne stanujejo ljudje; tam hoče bivati na svoja stara leta. Kralj ga je hotel pregovoriti od tega sklepa, a ker je ostal trdovratno pri svoji prošnji, ukazal je, naj mu poiščejo tak kraj. V celem kraljestvu pa niso mogli najti prostorčka, kakoršnega si je želel vezir. Ko je kralj to naznanil svojemu zvestemu ministru, rekel je ta: „Tako se je vaša kraljeva visokost sama prepričala, kakošno je danes kraljestvo, katero mi je moj kralj izročil v gospodarstvo; ko je sedaj to dognato, sprejemem rad svojo ostavko.“ Ta odgovor razjasnil je kralju, kako krivično je njegovo postopanje, in odslej bil mu je veliki vezir vedno ljub in drag prijatelj.

Telegrami.

Dunaj, 4. oktobra. „Wienerzeitung“ objavlja okrožno naredbo domobranskega ministerstva gledé izvršitvenih določb postave o preskrbovanji vojaških vdov.

Dunaj, 3. oktobra. Minister zunanjih zadev, grof Kálnoky, imel je danes eno uro trajajočo avdijenco pri grškem kralji.

Cetinje, 3. oktobra. Danes popoldne došli so semkaj angleški principi. Knez Nikita, prestolonaslednik in oboje angleškega in ruskega poslanštva spremljujejo prince, ki gredó s svojim spremstvom med pokanjem topov, zvonjenjem in navdušenim pozdravljanjem naroda v slavnostno okrašeno mesto.

Rim, 4. oktobra. „Riforma“ piše: Pri razgovoru mej Bismarkom in Crispijem ni se moglo iti za sklenitev novega političnega sporazumenja vže zaveznih narodov; samo ob sebi se razume, da so se obravnavala vsa tekoča vprašanja, vendar pa ni pričakovati, da so se tudi konečno rešila. Vzlic temu smo pa lahko zadovoljeni s sestankom takó gledé italjansko-nemških odnosajev kakor z ozirom na splošne evropske razmere.

Hamburg, 3. oktobra. Crispi odpotoval je danes ob 8. uri zjutraj s svojimi štirimi spremljevalci iz Friedrichsruhe. Državni kancelar in državni tajnik grof Herbert Bismarck spremila sta ga do železničnega voza.

London, 3. oktobra. Iz Samoe se poroča, da se je tamošnji kralj vdal Nemcem, ki so ga odvedli na ladijo „Adler“.

Atene, 4. oktobra. Danes zjutraj bil je po deželi Grške, na Jonskih otokih in Cikladak močan, v Peloponezu lahek potres,

V Atenah je velika prestrašenost, vendar se niso do sedaj naznanile nikakošne škode.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	733-05	+ 8-8	sl. jzap.	del. jasno		
2. u. pop.	734-38	+ 17-0	sl. vzh.	oblačno	0-00	
9. u. zveč.	735-08	+ 8-0	brezvet.	jasno		

Čez dan nekoliko oblačno, zvečer se je zjasnilo, zarija. Srednja temperatura 10-6° C., za 3-8° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

4. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 25 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ 25 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 20 „
Akcije avstr.-ogerske banke	879 „ 70 „
Kreditne akcije	282 „ 70 „
London	125 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 92 1/4 „
Cesarski cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 42 1/2 „

Št. 15983.

Naznanilo.

(2)

Zaradi oddaje dobavanja mestne vožnje tekom leta 1888 oziroma 1888, 1889, 1890 vršila se bode

dné 7. oktobra 1887 ob 10. uri dopoldne

pismena dražba, h katerej so povabljeni podjetniki z opomnjo, da so dotični pogoji in cene v pisarni mestnega stavbinskega urada v navadnih uradnih urah vsakemu na razpolaganje.

Mestni magistrat Ljubljanski

30. dan septembra 1887.

St. 14893.

Naznanilo.

Zaradi oddaje zalaganja mestne občine Ljubljanske s šuto tekom let 1888, 1889 in 1890 vršila se bode

dné 6. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne

ustna in pismena dražba, h kateri so povabljeni podjetniki z opomnjo, da so dotični pogoji in cene v pisarni mestnega stavbinskega urada ob navadnih uradnih urah vsakemu na razpolaganje. (2)

Mestni magistrat Ljubljanski

28. dan septembra 1887.

Po znižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjigi je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjeto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani

Volčarjeva trg šte. 5.

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi. Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.